

Онуфрій БАНАХ

ДО ІСТОРІЇ ЛУЦЬКОГО ЗНФ ПРИ ЛЬВІВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Мабуть, не всі знають, що 50 років тому при Львівському університеті ім. Івана Франка було відкрито два загальнонаукові факультети – у Луцьку і Кременці. 29 березня 1962 року вийшов наказ Міністра вищої і середньої спеціальної освіти УРСР відносно розширення мережі вищих навчальних закладів із метою підготовки спеціалістів для місцевої промисловости і сільського господарства.

Навесні 1962 року розпочалася вступна кампанія до Луцького загальнонаукового факультету (ЛЗНФ). Набір студентів проводився на 4 відділення: гуманітарне, математичне, агробіологічне й економічне. Наказом ректора Львівського університету Євгена Лазаренка (1912–1979) від 4 травня 1962 року була сформована група університетських працівників для забезпечення умов проведення першої екзаменаційної сесії. Відповідальним було призначено декана факультету іноземних мов М. Войтюка. Наказом ректора ЛДУ від 24 травня 1962 року першим деканом ЛЗНФ призначено старшого викладача кандидата історичних наук Івана Гайдая (1920–1978), який досі працював у Луцькому педагогічному інституті ім. Лесі Українки. На посаду секретаря ЛЗНФ 8 червня 1962 року зараховано Ольгу Царук.

12 червня 1962 року була створена комісія для відбору вступників на перший курс ЛЗНФ, яку очолили декан І. Гайдай і старший викладач кафедри філософії Львівського університету М. Легкий. Наступного дня до Луцька прибули екзаменатори з історії, української мови і літератури, російської мови і літератури, іноземних мов, математики, фізики, хемії та географії – всього 29 осіб. Серед них, зокрема, були доцент кафедри фізколоїдної хемії Микола Цветков (1920–2005) і виконувач обов'язків доцента кафедри неорганічної хемії Олег Заречнюк (1923–2002).

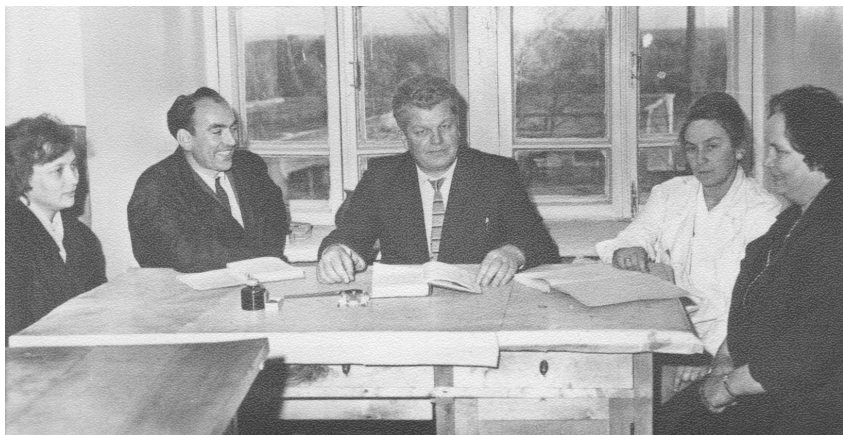
Для налагодження навчального процесу на ЛЗНФ також запрошували вчителів середніх навчальних закладів Луцька, а для начитування лекційного матеріалу скерувували спеціалістів зі Львівського університету. Зокрема, на початку 1963 року було відряджено завідувача кафедри фізколоїдної хемії доцента Тихона Полонського (1902–1999) і завідувача кафедри аналітичної хемії доцента Романа Головатого (1902–1978). Організацією студентської бібліотеки в ЛЗНФ займався директор університетської книгозбірні І. Дідусь.

Для підсилення викладацького корпусу влітку 1963 року Львівський університет скерував до Луцька цілу когорту випускників аспірантури – біологів, істориків, філологів, фізиків. У листопаді 1963 року прибув і я. Наприкінці 1964 року колектив штатних працівників ЛЗНФ налічував понад 20 осіб. Хемічна група, зокрема, складалася з двох викладачів – Людмили Стрільчук і Онуфрія Банаха, завідувачки лабораторії Оксани Тушкан і лаборантки Олександри Соловійової. Ми з Людмилою Стрільчук забезпечували лабораторні та практичні заняття, окрім того, я чи-

тав лекції з неорганічної та фізикоїдної хемії. Для начитування лекційного курсу з органічної хемії приїжджали фахівці зі Львівського університету.

Спочатку власного приміщення факультет не мав. Проте наступного, 1963 року Луцька міська рада передала нам двоповерховий будинок тільки-но ліквідованої Волинської духовної семінарії, що на теперішній вулиці Волі, 2. На час мого приїзду тут завершувалися будівельні роботи і реконструкція. Були заплановані дві лекційні аудиторії, кабінети біології та фізики, а також хемічна лабораторія, для якої відвели три великі семінарські кімнати на другому поверсі. Коли ми з деканом І. Гайдаєм оглядали їх, він промовив:

– Маєш можливість добре попрацювати. Доводь усе до ладу, обладнуй лабораторію і налагоджуй тут наукову роботу.

Зліва направо: О. Соловійова, О. Банах, І. Гайдай, Л. Стрільчук, О. Тушкан (жовтень 1964 р.).

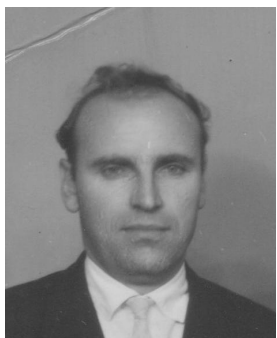
Майбутню лабораторію ще треба було забезпечити приладами, реактивами і хемічним посудом, аби вона могла функціонувати на належному рівні. За усім цим доводилося їздити до Львова, Києва, Москви та Ленінграда.

На початках передбачалася заочна форма підготовки спеціалістів. Від 1965 року було організовано ще й вечірнє навчання. Після цього студенти першого і другого наборів, які закінчили 3-річний вишкіл, продовжували навчання в інших вишах відповідно до обраного профілю. Варто зазначити, що упродовж 1963–1966 років спостерігався значний конкурс при наборах студентів. Немалим було і педагогічне навантаження, яке сягало понад 1000 годин на рік для кожного викладача. Проте надалі ухвалою Міністерства ВССО УРСР навчальний термін на базі ЛЗНФ був обмежений до двох років, оскільки продовжувалися труднощі із залученням кваліфікованих викладачів.

Наступником Івана Гайдая на посаді декана став кандидат історичних наук Василь Плисюк, учасник “аспірантського десанту” зі Львова 1963 року. Його було призначено у 1965 році, а заступником – Петра Борковського, працівника Волинського обкому КПУ.

Підготовка до заняття з органічної хемії (жовтень 1964 р.).
Зліва направо: Л. Стрільчук, О. Банах, О. Соловйова, О. Тушкан.

В. Плисюк.

П. Борковський.

Проте скоро між ними розпочалася конкурентна боротьба за посаду декана. Це був неспокійний і драматичний період. Упродовж усього 1966 року до Луцька навідувалися представники Міністерства ВССО УРСР, Львівського університету та місцевих органів влади. І як результат, наприкінці грудня 1966 року надійшло новорічне поздоровлення” у вигляді наказу про передачу ЛЗНФ у підпорядкування Луцькому педагогічному інституту ім. Лесі Українки. На практиці це означало ліквідацію факультету. До педінституту передали гуманітарне і математичне відділення ЛЗНФ. Оскільки спеціалістів агробіологічного й економічного профілю педінститут не мав, набір абітурієнтів на ці відділення було припинено. Приміщення навчального корпусу разом із хемічною лабораторією перейшло до новоствореного Луцького відділення загальнотехнічного факультету (ЛЗТФ), підпорядкованого Київському автомобільно-дорожньому інституту. Згодом ЛЗТФ став базою теперішнього Луцького національного технічного університету.